tollere ⁊ predicare. imo humiliter abscondere ⁊ celare debemus. Et hoc totum vertit in cõtrarium. qz plus laudant illi qui facta sua abscondere volunt q̃ illi qui ea ꝓ vana gloria manifestare ꝓtendunt. Si gloriam mundi fugis. ipsa te sequit. ⁊ si eam sequeris ipsa te fugiet. Unde augu. Virtutes habenti magna virtus est ꝓtemnere gloriam qz ꝓtemptus eius in ꝓspectu dei est. iudicio aũt non aperitur humano Et qui ꝓtemnit iudicia laudantium. ꝓtemnit etiam suspicantium temeritatem. Neq; est vera virtus. misi quae ad eum finẽ tendit vbi est bonũ hominis quo melius non est. Unde ⁊ crisᵒ. Versuta est ⁊ vana gloria ⁊ ad ea que valde sunt manifesta. excecat mentez eoꝝ qui ab ea capiunt Ebrietas em̃ quidẽ ꝓfunda ẽ ideoq; difficile reductibilẽ eũ qui captus ẽ facit hec passio. Hec eoꝝ que capiunt aiam abscindens a celis terre affigit. ⁊ lucẽ respicere veram non dimittit Hec passio auariciã genuit. liuorẽ. accusatõem. insidias. hec eos q̃ nihil mali passi sunt aduersus eos q̃ nihil mali fecerũt armat ⁊ irritat Neq; amicicia nouit. qui in hãc egritudinem incidit. non verecũdari ob aliquem vniuersaliter scit. sed oĩa ab aĩmo eius ejciens bonum ad omnes bellat. instabilis ⁊ fine amicis existens. Vigilemus itaq; dilecti. ⁊ sumamus sensum humilitatis nobis a deo date Contemnamus multoꝝ gloriam. nihil em̃ ita verisibilem ⁊ delynorabilem facit vt hec passio. nihil ita ꝓfusione plenũ Quomiã gloriã quidẽ cupe ingloriatio ẽ. gloria aũt vere est hanc despicere. ⁊ nullam eius facere curam sed ad id qd̃ deo placet oĩa dicere ⁊ facere. Ita em̃ poterimus ⁊ mercedem recipere. ab eo qui nostra videt diligenter cũ eo solo ꝓtenti fuerimus inspectore. Nos vo talem habentes dñm ne precor alios inquirere inspectores. qui ꝓdesse quidem nobis nihil. nocere vo ex inspectione eoꝝ possunt. ⁊ oẽm euacuare laborem nobis Sed vnde habemus mercedes suscipere. hunc vocemus laudatorem eoꝝ que fiunt. hunc inspectorem. Nihil nobis ⁊ humanis oculis sit. Si enim volumus ⁊ hac potiri gloria tunc hac fungemur. cũ eam que a deo est querimus solam. Hec crisostomus.

¶ Oratio.

Omie ielu xp̃e qui finaliter malos deseris veni ꝓ sydonem predicatiõis ad mare cõtritionis galilee confessionis. satisfactionis ⁊ transmigrationis. inter medios fines decapoleos caritatis in decalogo proficiẽtis. ⁊ apprehende nos seorsum a turba temptationis multiplicis. Mitte digitum discretionis in auriculas nostri intellectus ⁊ gustum sapientie in os nostri affectus. vt ad confitendum soluantur vincula lingue nostre. ⁊ loquam̃ recte verbo ⁊ opere non discordante a voluntate. vt temusq; laudes hominum vt ⁊ surdi audiant per cõuersionem. et muti loquantur per confessionem Amen.

¶ De refectione quatuor milium hominum Capitulum XCI.

Einde ascendens ihesus in montem ⁊ desertum locum et sedebat ibi ad quiescendum. ⁊ accesserũt ad eum turbe multe. quia de multis ciuitatibus et castellis ⁊ villis venerant ad impetrandum sanationem infirmorum. habentes secũ mutos. claudos. cecos. ac debiles. ⁊ alios multos infirmos. quos ad dit euangelista ad includendum omnia infirmitatũ genera. que hic non sunt nominata. ⁊ proiecerunt eos ad pedes ihesu. vt fidem ⁊ deuotionem non solũ verbo sed ⁊ facto ostenderent. Felices pedes ihesu vbi peccata purgant. vt ibi stans retro secus pedes ihesu. vbi morbi curant. vt hic. vbi verba sancta discunt vt ibi. que sedens secus pedes domini vbi gaudia renouant. vt ibi. accesserunt ⁊ tenuerunt pedes eius. Et curauit eos solo verbo. Ille enim solo verbo poterat curare. qui totum mundũ solo verbo de nihilo potuit creare. ita vt turbe mirarent. videntes omnes sanatos. ⁊ glorificabant deum israhel. quia fm crisᵒ. multitudo eoꝝ qui curabantur. ⁊ facilitas sanationis eos in stuporem mittebat. Hic em̃ in quodam generali multiplicant multa miracula ⁊ diuersoꝝ generum. que propter multitudinẽ in particulari describi non poterant quia si in particulari explicarent. vnũ magnum librum implerẽt. propter quod dicit Johannes. ꝙ si omnia facta christi cẽnt scripta. totus mundus non posset capere libros qui scribendi essent. Ponit ergo hic multiplicitatem infirmorũ. ⁊ specialiter tangit quatuor. s. mutos. claudos. cecos. ⁊ debiles. Spũaliter mutos habemus ex defectu boni sermonis. claudos ex defectu boni operis. cecos ex defectu vere cognitionis. debiles ex defectu bone voluntatis. Et notandũ ꝙ fm origenẽ. Primo est debilitas in voluntate deinde sequit cecitas in rõne. ⁊ sic claudicat in opatione ⁊ ex his seq̃tur mutitas a diuina laude. sed hic ordinatur scdm magnitudinẽ nocumenti. Ubi glo. Muti autẽ qui non laudant deum. Ceci. qui non intelligunt viam vite. Claudi. qui per deuia boni opis ⁊ non recte eũntes Debiles sunt. qui infirmi sunt in bonis opibus Mutos ergo curat. cum eoꝝ linguas in laudem sui creatoris soluit. Cecos illuminat. cũ ignorantibus cognitionem salutis infundit. Claudos sanat. cum via iusticie gressus eoꝝ dirigit. Debiles fortificat. cum pigros ⁊ accidiosos opari bonũ viriliter facit. Turbe vo mirant ⁊ deum glorificant. cum ex talibꝫ mutationibꝫ que sunt dextre excelsi deum laudant. Ubi ⁊ raba. Ascendit aũt in montẽ. vt sez auditores suos erigat ad supna ⁊ celestia meditanda. Sedebatq; ibi. vt demonstraret nõ nisi in celestibus requiem esse querẽdam Eo aũt sedente in monte. i. in celoꝝ arce. accedũt turbe fidelium deuota mente illi appropinquãtes. ducentes secũ mutos ⁊ cecos ⁊ alios infirmos. eos ad pedes iesu ꝓiciunt. quia peccata cõfitentes ipsi soli curãdos subiiciunt. Quos ita curat vt turbe mirent ⁊ magnificẽt deũ israel. qz fideles quãdo viderint eos qui spũaliter egrotauerant diuersis opibus virtutum ditatos. laudem deo decantant. ¶ Cũ ergo turba multa esz cũ iesu nec haberent quod manducarent. cõuocatis discipulis loquebat cũ eis de hoc qd̃ facturus erat. fm glo. Prius xp̃s infirmoꝝ debilitates absulerat postea vo sanatis cibos offert. qz prius remouẽda sũt

peccata. ⁊ postea aīa vbis dei nutrienda. Voluit autem dñs prius discipulos ꝯuocare ⁊ cuꝫ eis loqui. pluribꝫ de causis Prima ſm hiero. vt mgēis tribuat exemplū nouū semp spernere cū minoribꝫ ꝯsiliari ⁊ de agendis qſq; eos ꝯsulere Scōa ſm eundez vt ex collocutione intelligant figm magnificentiā Tercia vt oſtdat magnitudo mie sue. que intrinsecus latere non potuit. Et ait illis Miſereor super turbā Ecce verbū mire dulcedinis ⁊ amoris. ꝓcedens ex intimis cordis medullis. ⁊ pringens suo vigore vsq; ad intima nostra. Neq; em̄ alius ē qui nōis miserꝫ sit sic miserator. quēadmodū ꝯditor noster. cuius miserationes sup oīa opa eius. Hoc verbū dixit apl̄is vt eoꝝ aīmos ad pietatē ⁊ mīam induceret ⁊ inclinaret. ſm glo. ꝯpatif vtxerus homo. pascit vt deus. subiungit ratio miserationis duplex. s. longanimitas. qꝛiā triduo sustinent me. ꝑ curatiōe suoꝝ quos attulerūt expectando. ⁊ pseverant mecum me sequendo. verba mea audiendo. miracula videndo Alia vero ratio miserationis est necessitas. qꝛ nō habent quod manducent. ⁊ tamē nō solicitant. ⁊ ideo ꝯgruit eis ꝓpudere Ex quo patet eoꝝ devotō. ⁊ quāto ei adhxrebant desiderio. audientes suauem doctrinam. ꝯtemplantes gratiosam faciē. videntes eius opa mirabilia ad que in tantū afficiebant. vt quasi extra se rapti de alimonie defectu soliciti non essent ⁊ ꝑtres dies ad loca ꝓpria non redirent. manentes cū xp̄o in loco deserto ⁊ sub diuo ac sine cibo. ſz non poterant in victu deficere. quia erant cū iesu saluatore. Cibaria quippe que de domibus apportauerant. iam ꝯsumpta erant. ⁊ in deserto loco victū acquirere non poterant. ⁊ ideo prima die vel secunda hoc miraculum non fecit. tum qꝛ alimenta adhuc habebant. tum qꝛ miraculum magis apparuit quādo eis victus omnino defecit. Et si dimisero eos ieiunos sic laboꝝ ⁊ fame affectos. deficient in via. ⁊ ideo refectio est eis necessaria. Tanta est creatoris virtus ꝙ si creaturā desereret. oīno deficerent. Quidā em̄ ex eis de longe venerunt. ⁊ a domibꝫ suis longe distabant. qui forte die p̄cedenti etiā pauꝫ comederant Fama xp̄i a remotis diffusa erat. ⁊ ideo multi de lōge venerant. Et dixerunt ei discipuli Unde istos poterit quis saturare panibꝫ in solitudine. Quasi dicerent. locus est desertus ⁊ multū distant ville. ⁊ ideo non possumus p humanam ꝓuidentiam necessaria habere. Ipsi hoc infirma cogitatione dixerunt. non em̄ adhuc intelligebant. neq; virtuti eius ꝓpter priora miracula credebāt. Et interrogauit eos. Quot panes habetis. Non interrogauit dominus quasi nesciens quid haberent. sed ad hoc vt cum septem responderent. quo pauciores panes dicerēt. eo magis miraculum diffamarent ⁊ notius fieret. ⁊ vt ex eoꝝ responsione de mō ꝓuideret Qui dixerunt septem. qđ erat quasi nihil respectu tante multitudinis ⁊ paucos piscículos. non multos nec magnos. qꝛ pauci erāt in numero ⁊ parui in quantitate In quo apparet sobrietas ⁊ ꝛpantia discipuloꝝ. qꝛ non vtebant carnibꝫ sed piscibꝫ. ⁊ illis nō magnis sed paruis ⁊ ipīs paucis Omnia ista dicunt ad maiorē declaratiōem miraculi quod ex tam paruo cibo potuerit tanta multitudo satiari. ⁊ hoc fuit ꝓ multiplicationem cibi in manibꝫ christi. Et precepit turbe super terram discumbere. In alia passione circa pascha herba sup terram erat. nunc aūt iam herba defecerat. qꝛ ſm orige. ⁊ plures alios in hyeme. s. in die epiphanie hoc miraculū factum est. quando ⁊ plura alia miracula per dñm sunt facta. Et accipiens septem panes ⁊ piscículos ut multiplicarent ꝯtactu manuum beatarū. ⁊ grās agens. in quo dedit nobis exemplū gratiarūactionis. ostendens nos differre a bestijs vt cognoscentes a quo ⁊ quid dat gratias patri luminum referamus. a quo est omne datū optimū ⁊ omne donum ꝑfectum. benedixit vt benedictōe sua crescerent. ⁊ fregit per minutias ad distribuendū inter plures. sed modo vnus solus totū colligere conatur qđ in omnes indigentes a xp̄o frangitur. ⁊ dedit discipulis. non vt sibi retinerent. sed vt tanq; mīstri distribuerent ⁊ turbe apponerent. ⁊ manducauerunt quatuor milia hoīm absq; mulieribꝫ ⁊ puulis. ⁊ saturati sunt. nec mirū. quia bonum ꝓuisorem habuerunt. De fragmentis quoq; reliquis tulerūt discipuli septem sportas plenas vt darēt pauperibꝫ. in quo bene apparet eos fuisse saturatos. Ecce quantum valet elemosina ⁊ ꝯmunicatio mutua. qꝛ res distribute crescunt ⁊ supabundant. coacervate vero putrescunt ⁊ inopiam faciunt. ⁊ dimisit eos Magna namq; suauitate verbi ⁊ admiratione exhortanti virtutis xp̄i detinebant. ita vt nisi xp̄o iubente non redirent.

Mistice hoc miraculo designat qꝫ viam p̄tis aliter incolumes transire nequimus. nisi nos gratia redēptoris nostri alimento suo misericorditer reficiat. Triduo aūt turba dñm sustinet. qꝛ tercium tempus est quo fidei xp̄iane gratia data est. Primum tpus est ante legem. secundū sub lege. tercium sub gratia Et qꝛ restat quartū quo ad celestem hierusalem venturi sumus. dicit se turbam reficere ne deficiant in via. in p̄senti enim vita quasi in via sumus qua ad patriā ꝓgimus Igit ne fideles in via deficiant. ꝑ p̄latos ⁊ doctoꝝ es pane eucaristie ⁊ doctrine pascēdi sunt quo septiformis gratia spūſſancti augef. Et qꝛ ad hoc turba sustinuerat dñm vt infirmos sanaret. ideo si infirmitates tuas spūales vis sanari. exēplo turbe dñm sustine triduo. vt primus dies sit doloꝝ cōtritionis. secundus pudoꝝ ꝯfessionis. tercius laboꝝ satisfactionis. Istud est triduū quo in desertū itur. vt deo gratum sacrificiū offerat. Vel ſm glosaz. turba triduo dñm sustinet cum multitudo fidelium peccata sua per penitentiam declinans. ad bonum se in opere. in locutione ⁊ cogitatione conuertit. Inuenitur nihilominus triduum multiplex. s. penitentium operantium. ꝯtemplantium. prelatorum. predicatorum. Penitentium. contritio. confessio. satisfactio Operantium. cogitatio sancta. locutio vera. actio bona. Contemplantiū. meditationis. lectionis ⁊ oratiōnis. Prelatoꝝ. discretio in intellectu. zelus in affectu. iusticia in effectu. Predicatoꝝ. paupras. castitas ⁊ obedientia. Quidam aūt de ꝓpere miunt vt qui bapti smalē innocentiā seruauerunt. quidam de longinquo. vt qui post multa flagicia penituerunt. quia quanto plus quis errauit. tāto longius a deo recessit

Sed discipuli reputabant quasi impossibile q̄quis eos saturaret panib⁹. qui non inueniebant⁹ in solitudine. ¶ Ubi moraliter notandum q̄ cum panis anime sit cognitio veri ⁊ amor boni. in rei veritate nō inuenī⁹ in solitudine p̄sentis seculi vnde quis esurientem aīam pascat ⁊ satiare possit. Panis enim veritatis mundane scientie multis est admixtus errorib⁹ qz diminute sunt veritates a filiis hominū Rursus panis amoris creature multas habet amaritudines. Unde augusti. Miser est omnis animus vinci? amicicia rerum mortaliū. ⁊ dilamiaī cum eas amittit. Nec est igiī hic panis cognitionis nec amoris q̄ animam nostram satiare possit. Et cum dñs cognosceret discipulos habere septem panes ⁊ paucos piscículos. accepit eos in manus suas. in quo oñdit se panum ⁊ omnium dñm ⁊ factorem. qz in manu eius sunt oēs fines terre. ⁊ grās egit deo patri. a quo sibi p̄tās est. vt ⁊ ipse quantū de salute generis humani gaudeat. oñderet. ⁊ nos ad agendas deo sp̄ grās. de omnib⁹ ab eo datis informaret. Deinde bñdixit in quo virtutē multiplicatōis eis dedit. q̄ ꝺo fregit cū dare vellet discipulis. apitōnem designat sacramentoz quib⁹ nutriendus erat mundus. vel etiā fregit. vt multiplicatōnem panum sua virtute fiendam oñderet In eo aūt q̄ dedit discipulis vt turbe apponerēt. eos honorauit. figmficans q̄ spiritalis dona scientie tribuēs apostolis. p eoz ministerium voluit eccīe sue p orbem vite cibaria distribui. Et hoc signatū est in distributione panū vt hic ⁊ supra. in solutione mortuoz. vt ibi. soluite eū ⁊ sinite abire. in adductione vehiculoz vt ibi. soluite ⁊ adducite mihi eoz eīm ministerio ⁊ fit adductio ad fidē ⁊ solutio ad reconciliationē. ⁊ distributio ad refectōem Dedit panes. qz panis est cibus quo sustentat vita. pisces vero dedit in ꝺimentum cibi. ad oñendū q̄ panis vbi dei addendum est ꝺimentū boni exempli. magis eīm suadent opera q̄ verba. Et apposuerunt turbe. in qua appositōne creuerunt p nouę materie creatiōem. ⁊ ad illos additionem. nō eīm creuerūt p refactionē. qz tūc corpus illoz̄ fuisset subtilius ⁊ rarius corpe alioz̄. Unde aug. Nil fortius q̄ dicere q̄ aliquid crescat nullo supaddito. ⁊ nō arescat. Studeamus ergo ⁊ nos acceptū panem diuine scientie p predicationem alīs apponere. ne p nostram negligentiā invia deficiant ⁊ fame pereant. Cōuer si namq̄ pctōres in p̄sentis vite via deficient. si in sua ꝺscientia fine doctrine pabulo ieiuni ⁊ vacui dimittantur. Ne igitur lassent⁹ in huius pegrinatōis itinere. pascendi sunt sacra ammonitione. ¶ Hoc ꝺo inter hanc refectionē ⁊ illam de quīq̄ panibus ⁊ duobus piscibus distat. q̄ ibi p quīq̄ panes figmficatur doctrina veteris testamenti. fm quīq̄ libros moysi. hic p septem panes doctrina noui testamēti in quo plenius ⁊ reuelatur ⁊ datur septifortmis gra spūs sancti. Item propter septē beatitudines. ⁊ propter septē sacramēta. ⁊ ꝓpter septem virtutes. s. tres theologicas ⁊ quatuor cardinales. ꝓterea illi ordei isti tritici erant. qz deliciosioz. sapidioz. ⁊ manifestioz est doctrina noui testamenti q̄ veteris. Ibi p duos pisces due p̄sone que populum pascebant intelliguntur. s. rex ⁊ sacerdos qui vngebant⁹. hic pro paucos pisciculos intelliguntur sancti fluctibus seculi tunsi qui de turbulentis fluctibus erepti. refectōm nobis internam exemplo sue vite ac sapore mortis ac paciētie p̄bent. doctrināq̄ noui testamenti tāq̄ panem cōdiunt. quoz̄ ipsa scriptura fidem. vitā ⁊ passiones cōtinet. qui dicuntur pisciculi propter humilitatē sed pauci propter p̄fectionem. quia multoz̄ infinitus est numerus. ⁊ multi sunt vocati. sed pauci electi. Ibi sup fenū. sed hic nō iam sup fenū. sed sup terram discumbit. ad ostendendū q̄ in vetere lege terrena p̄mittebant⁹. sed in nona lege terrena contemni ⁊ subiugari docent⁹. q̄ vine noui testamenti. diuitias ⁊ delicias ac etiaz ipsam carnē que fenū est calcare ⁊ relinquere iubent⁹ quos omni cupiditate carnali remota spei p̄manentis firmamentū tanq̄ terre sterilitas nullo feno interposito continet Ibi fuerunt quīq̄ milia hoīm. iuxta numerū panū ⁊ iuxta numerū quinq̄ sensuum quibus inhrebāt. hic quatuor milia. qui figmficant spūales. propter quatuor euangelioz̄ p̄fectōnē. vel propter quatuor cardinaliū virtutum. quib⁹ in hac vita spūaliter viuitur exercitationem. Per quatuor etiam milia hoīm qui christū sunt secuti. figmficatur multitudo credētiū in xp̄m de quatuor partibus mundi. Erant autē tot exceptis parvulis ⁊ mulieribus qui nō numerātur in lege. neminē eīm dimittit xp̄us ieiunū. sed omnes vult sua gratia saturare Ibi cophinos equales discipulis fecit. vt sicut duodecim erant xp̄i apostoli. sic duodecim fragmentoz̄ cophini. hic vero panibus. vt sicut fuerunt septē panes. sic septē sportę Quod aūt turbis saturatis apostoli fragmēta colligunt ⁊ septē sportas implent. triplici de causa factū est. Primo propter misteriū. quia sunt altiora p̄fectionis p̄cepta ⁊ consilia que communis turba nequit seruando ⁊ implendo attingere. quoz̄ executio respicit viros spirituales proprie. ⁊ ideo apli sustollūt ⁊ implent septē sportas. i. p̄fectos septifortmis spūs gratia illustratos. ⁊ tñ turba saturata esse memoratur. ḡa ⁊ si sua relinquere nequeūt. tamē audiendo mandata ad vitā sempiternā proficiūt. Secūdo propter exemplū. vt ea que nobis supsunt. vel q̄ ieiunādo nobis subtrahimus paupibus erogemus Tercio propter documentū. vt ex hoc instruamur. q̄ illis qui sunt paupibus misericordes bona temp̄alia multiplicent⁹. Unde datur intelligi q̄ pauperes magis pascunt elemosinarios q̄ econuerso. vel spūalia bona eis impetrando. vel bona tp̄alia multiplicando. q̄uis aūt vtrūq̄ sum est. hec refectio a sup̄iori in pluribus distet. tamē vtraq̄ in monte celebrata est. qz vtriusq̄ testamēti scriptura recte intellecta altitudinē nobis celestiū p̄ceptoz̄ ⁊ p̄mioz̄ docet. ⁊ altitudinē xp̄i qui est mons in vertice montiū ꝺsona voce p̄dicat. Cōfidenter nūc hic quos dñs pascere dignat⁹. ⁊ quib⁹ gr̄e sue alimentū impartiatur. Utriq̄ qui in deserto eū querūt: ⁊ cū eo triduo p̄seuerant. quod fit cū fideles trinitatē credentes ac ꝺtriti ⁊ cōfessi p̄o peccatis suis fm posse satisfacientes se ad deū in cogitatōe. locutione. ⁊ opere ꝙuertunt. ac dei bonitatē expectātes. necessitate temptatōis im-

minente non recedunt Quos miserē deus ⁊ pascit eos septē panibꝫ .i. septē donis scīspūs. ne deficiant in via mundi huius. quibꝫ ⁊ septē votes per septem spōtas remanentes significare reseruanꝫ post hāc vitaꝫ dande. que sunt clara deivisio. fruitio. tensio. q̄tum ad aīaꝫ. impassibilitas. agilitas. subtilitas claritas q̄tū ad cōpus. Ūñ ambꝛosi. Gracie celestis imprīt alimentū. sꝫ qbꝫ imptiaꝫ. aduerte. Ñō ociosus. nō in ciuitate q̄ri in synagogaꝫ vel seculari dignitate residentibꝫ. sed inter deserta q̄rentibꝫ xp̄m. Qui eñi non fastidiūt. ipi excipiunt a xp̄o. Diuidit ergo escas dñs iesus Et ille quidem vult dare oībꝫ negat nemini. dispensatoꝛ est eñi oīm. Sed cuꝫ ille panes frangat. ⁊ det discipulis. si tu manus nō extē das tuas vt accipias tibi escas. deficies in via Nec poteris in eū culpā referre. q̄ miserē ⁊ diuidit sed bis diuidit qui cū eo etiā in deserto pmanēt. q̄ primo ⁊ scōo die ⁊ tercio nō recedūt. Ñō vult ieiunos dimittere nec vult vt deficiant in via Noli q̄ deficere a disciplina dei. neq̄ fatigeris. Hec ambꝛo. Cō fidera etiā vtilitatē ⁊ pmoniam mense eoꝛuꝫ. ⁊ voluptatem sperne. qꝛ inimica est ⁊ coꝛpis ⁊ aīe Unō crīt. Nihil ita coꝛpi inimicū ⁊ nociuum est vt voluptas. nihil eñi ita rescindit ⁊ suffodit. i. coꝛrumpit. Et primū pedes punit. qui poꝛtauerunt nos ad pernicios illa diuitia. deinde manus que ministrant ventri. ligans qꝛ talia ⁊ tanta attulerūt cibaria Multi aūt ⁊ ipsum os puerterunt. ⁊ oculos ⁊ caput. Hec crīt. Ñō ⁊ oꝛatius. Sperne voluptates. nocet empta doloꝛe voluptas. De alīs ad meditationem pertinentibꝫ patet supꝛa in alia passione de quinq̄ panibus ¶ Adhuc autem hic per septem panes intelliguntur septem penitentie partes. Primus panis est male vite solicita emendatio. Secundus vera ⁊ humilis defectuuꝫ accusatio. Tercius contra excessum commissum iugis indignatio. Quartus non relabendi anxia trepidatio. Quintus amplius pꝛoficiendi affectio. Sextus sanctoꝛum viroꝛum imitatio Septimus suoꝛum maloꝛum ⁊ alioꝛum punitio Iste sunt septem spice pullulantes in culmo vno. Isti sunt septem gradus in scala per quam in celuꝫ ascenditur septem peccatoꝛum moꝛtalium culpa diluit. septifoꝛmis spiritus sancti gratia infunditur. ⁊ virtutum septenarius acquiritur. Sed cum istis panibus erant pisciculi pauci saltem duo. qui significant timoꝛem ⁊ amoꝛem qui cum istis panibus debent edi. Primus piscis est timoꝛ penarum infernarum. ⁊ iste capitur in aquis infernī. Secundus piscis est amoꝛ ⁊ desiderium eternoꝛum. ⁊ iste capitur in fluuio paradisi. ⁊ dicuntur pisciculi non pisces. quia timoꝛ est paruulus. eo q̄ hominem paruulum ⁊ humilem reddat. ⁊ amoꝛ ratione status qꝛ puus est respectu amoꝛis futuri seculi ¶ Insup sciendū q̄ sunt septem panes mistici cuiuslibet status. s. incipientium. pꝛoficientium ⁊ perfectoꝛum de quibus dominus pascit fideles scōm diuersitatem statuum eoꝛūdem. Primos septem panes beatus bernardus pꝛoponit claustralibus. qui gerunt formam incipientium. q̄tum ad initium sue conuersionis. Primus est panis verbi in quo vita hominis est. quia nō in solo pane viuit homo. sed in omni verbo quod egreditur ex oꝛe dñi. Et vt taceamus de vbo vocali quo deus aliquando locutus fuisse legīt moysi. abrahe ⁊ aliis. siue per angelos. siue per se. siue alio modo. ad p̄sens dicere possumus. q̄ verbum egredieꝫ ex oꝛe dei dupliciter. Uno modo immediate. quando videliꝫ deus loquīt per instinctum ad coꝛ hominis. inspirādo ei quid facere deberet. Hoc modo deus loquīt peccatoꝛibꝫ ⁊ hominibus mundanis. instigando eos ad penitentiam. Alio modo loquīt deus per aliquem hominem. s. prelatum vel predicatoꝛem vel doctoꝛem. vel aliquem amicū. per quem quasi per reuerendarium deus verba sua transmittit ad aures hominis Est tercius modus quo deus loquīt hominibꝫ. precipue clausṫralibꝫ. s. per scripturam. que ad omnia recipienda sunt sicut verba dei. cuius inspiratōne sunt scripta ad pascendum videlicet legentes pane vite spiritualis ¶ Secundus panis ſm eundem bernar. est obedientia. qui bene comitaīt primum Quid enim p̄t esse verba dei audire. nisi quis eis velit ⁊ ſm ea vitā suam dirigere ¶ Tercius panis est meditatio. ⁊ hic bene comitaīt duos precedentes. Iam posīq̄ verba dei p̄mendata sunt coꝛdi ⁊ eis homo statuit obedire. necesse est hominem p̄tinue meditari qualiter vitaꝫ suam ſm dei beneplacitum disponat ¶ Quartus panis est oꝛantium lacrime. qui panis bene adiungitur precedenti Cum eñi meditaīt peccatoꝛ suoꝛ sarcinā pūnitis incolatus miseriam. ⁊ vite eterne gloriā. suā imbecillitatē. ⁊ dei erga se bonitatē. in tali meditatione exardescit ignis deuotionis ⁊ resoluīt coꝛ in lacrimas p̄punctionis. ⁊ tunc recurrit ad p̄sidiū orationis ¶ Quintus panis est laboꝛ pñie ⁊ hic panis vtiq̄ necessarius est incipientibꝫ etiā post alios p̄missos. qꝛ ſm aug. non sufficit moꝛes in melius cōmutare ⁊ a malis factis recedere. nisi ⁊ de bis que facta sunt satisfacias deo per penitentiam. laboꝛem. et doloꝛem Sextus panis est iocūda vnanimitas socialis. ⁊ hic bene dicitur panis. quia pascit ⁊ confoꝛtat in vita spūali. viuentes in p̄gregatōe quantū ad claustrales. etiam viuentes in p̄munione ecclesie q̄ntum ad alios incipiētes ¶ Septimus panis est eucaristia. ⁊ de hoc pane satis dꝛ alibi in diuersis locis Pꝛolatis septem panibꝫ incipientiū. p̄seqñr degustandi sunt alq̄ septem p̄ficientiū. Ubi sciendum q̄ sicut dicit apl̄s. non est volentis neq̄ currentis. sed miserentis dei. oportet enim currere volentem in via p̄fectus spūalis totaliter inniti diuine misc̄ie ⁊ de bonis iam p̄stitis misc̄ias dñi cum grārumactione iugiter ante mentis oculos habere. ⁊ sic semp̄ ad meliora poterit p̄ficere. Propter qđ beatus ber. oēs miserationes dñi erga se recogitans. reducit eas ad septem panes quibꝫ euꝫ dominus misericoꝛditer refecere dignatus fuit Et nos de eisdem panibꝫ vesci debemus. si in vita spūali p̄ficere velimus vt dicamus cum psal. Veniant mihi miserationes tue ⁊ viuam. Primus panis. vel prima misericoꝛdia ſm bernar. est p̄seruatio a multis peccatis. in que incidisset. si eum dei misericoꝛdia non custodisset. Quinis panis ſm eundem bern. tria sunt fragmenta. Tribꝫ inquit modis a pctis me memini p̄seruatū. occasionis

subtractione. resistendi data virtute ⁊ affectõis sanita te. Secõs panis est pia dei dissimulatio circa peccan tem. qz tardabat vltionẽ ⁊ indulgentiam cogitabat. Habet ⁊ hic panis tria fragmenta. videlicet lõganimitatẽ quam exhibuit. electõnem predestinationis quã implere voluit. ⁊ caritatẽ nimiã qua nos dilexit. Tercius panis est miseratio qua ꝺuertit ad pñiam. Hic etiam panis habet tria fragmenta. qz cor cõcutit. excitãs illud. aduertat suoꝝ vulnera peccatoꝝ. ⁊ vulneꝝ dolorem sentiat. terret deducens ad portas inferi. ⁊ preparata iniquis supplicia mõstrans ⁊ spem dat indulgentie. Quartus panis est indulgentia peccatoꝝ. q videlicet deus penitentẽ eum miserãter suscepit. Et hic panis habet tria fragmenta. qz vt dicit bernardus sic ex toto deus indulsit. ⁊ tam liberaliter oẽm donauit iniuriã. vt iam nec damnet vlciscendo qõ est primum. nec ꝺtundat imꝓrando qõ est secundũ. nec minus imputando qõ est terciũ. Quintus panis est ꝺtinentia a peccando. seu virtus ꝺtinendi ⁊ emendatius viuendi ne recidiuũ pateretur. Et hic panis etiam habet tria fragmenta. Nam hec cõtinentia habet tres oppugnatores scilicet carnem. mundum ⁊ malignum spiritum. quibꝰ resistere nostra virtute nonualemus. sed pane isto diuine misericordie confortati. habemus in domino hanc virtutem. Sextus est gratia promerendi qua videlcet minus bone conuersationi indulget. Quam gratiam dicit bernardus. in tribus maxime constare tanq̃ fragmentis. videlicet in odio preteritorum malorum. in conceptu bonorum presentium. ⁊ desiderio futurorum. Septimus panis est spes obtinendi qua deus donat homini indigno ⁊ peccatori de sua tociens expto bonitate. vsq̃ ad celestia speranda ꝑ sumere. Cuius etiã tria scõm bernñ. sunt fragmenta. Tria inquit ꝺfidero in quibus tota spes mea ꝺsistit. Caritatem adoptionis. veritatem ꝓmissionis. potestatem redditionis. ¶ Refecti duobꝰ septenarijs panum a beato Bernñ. nobis appositis. videlicet inciꝓentium. ⁊ ꝓficientium. festinemus nunc vtrunq̃ gustare septẽ alios a spiritusco nobis ꝓponẽdos. quibus reficiuntur anime perfectorũ qui panes sunt septem dona spiritussancti felix anima que his saturari meruit. Et bene hec dona nomine panuz describuntur. quia delectabiliter reficiunt animam in presenti. ⁊ satiant in futuro. Primus panis ẽ timor domini. timor inquam filialis. nam timor seruilis incipientium est. Et hic est timor castus. quo quis ex timore timet a deo separari. ⁊ ideo declinat a malo quod contrariatur deo. Sed quia oportet etiam benefacere. sequitur secundus panis qui est donum pietatis. quo monet nos spiritussanctus vt operemur bonum ad laudem dei. ⁊ ad vtilitatem omnium ꝓximorum. ⁊ hec est pietas que ad omnia vtilis est. ⁊ ꝓcedit ex pio corde. quod deus tm̃ intuetur. corꝓoralis autem exercitatio. s. sine pietate ad modum vtilis est. Tercius panis est donum. scientie hoc donuz comitatur duo predicta. quia vt dicit crisꝰ. Nemo potest cauere malum nisi cognitum. neq̃ bonum facere quod ignorat. ⁊ hoc datur ꝓ donũ scientie. quia datur homini, rectum habere iudiciũ de istis inferioribus ad cognoscendũ, quid noriũ ⁊ quid expediẽs sit ad salutẽ. Quartus panis est donũ fortitudinis. Et bene fortitudo sequit scientiam. Nam cognitio ꝓ donũ scientie que mala cauenda sunt ⁊ que bona prosequenda. opus est spiritu fortitudinis. quo ꝓsit prosequi que cognouit. raz in vincendo mala q̃ in aggrediendo bona. Hoc dono dotati fuerunt scĩ martires. quos nulla tormẽta poterãt superare. Quintus panis est donuz consilij. ꝓ quod homo dirigitur quasi consilio a deo accepto. in his ad que humana ratio nõ sufficit. Et bene cõsilium sequitur fortitudinem. quia ſm Grego. valde fortitudo destruit. nisi ꝓ cõsilium fulciat. quia quo plus se posse conspicit. eo ꝺtus fine moderamine in preceps ruit. ⁊ mens que intus sedem ꝺsilij ꝓdidit. foras se ꝓ desideria innumerabiliter spargit. Sextus panis est donũ intellectus. ⁊ istud donũ sequit donũ cõsilij. ⁊ duo bona facit in anima. Primũ quia illustrat intellectuz ad sane capiendũ consilium spiritussancti speculative. Secundũ quia depurat affectum ad agendũ practice ꝺsultũ. Septimus panis est donũ sapientie. quod sequitur donum ꝺintellectus. ⁊ omnia dona alia que sine sapientia nihil sunt. Sapientia est cognitio suauitatis diuine ꝓ experientiã habita. Unde dicitur sapientia quasi sapida scientia. Nam ꝓ donũ sapiẽtie inuatur homo nõ solum ad cognitionẽ diuinoꝝ sed etiam ad gustationẽ eorundem. ¶ Oratio.

O Domine iesu xp̃e miserere supꝝ turbam penitentium ⁊ incipientium. iustorum ⁊ ꝓficientium. ꝑfectorum ⁊ contemplantium. per triduum cõtritionis. confessionis. ⁊ satisfactionis per victoriam mundi carnis ⁊ diaboli. ꝓ visionem corꝓoralem ymaginariam ⁊ spũalem. expectantiuz veniam. gratiã ⁊ gloriam. Refice primos ꝓ dilectam solicitudinem. cautelaz. indignationem. timorem. desiderium. emulationem. vindictam. Refice secundos ꝓ spiritum timoris. pietatis. scientie. fortitudinis. ꝺsilij. intellectus. ⁊ sapientie. Refice tercios ꝓ tres anie ⁊ quatuor corꝓoris dotes. in pñti quidẽ spe. que supercrescat in septẽ spiritus in futura beatitudine. Amen.

¶ De fermento cauendo ⁊ ceco bethsaide illuminato. Capitulum. XCII.

Et post miraculum de pastore ostensum. dimissa turba statim ascendit ihesus cum discipulis in nauicula. fugiens turbe applausum ⁊ reuerentiam. ⁊ vt a turba remotus doctrina vacaret discipulorum. dãs in hoc nobis simile faciendi doctrinam ⁊ exemplũ. Et venit in fines seu partes magedan seu dalmanicha. quod ſm augu. idem est ſm rem. ⁊ eadẽ terra dupliciter vocata. Sed ſm alios sunt due regiones distincte. sed in extremitatibꝰ coniuncte. ⁊ ideo existens in confinio vtriusq̃ dicitur esse in fine istius vel illius. ⁊ in tali loco erat ihesus Et accesserũt ad eum non tanq̃ deuoti ⁊ simplices vt addiscerẽt. sꝫ tanq̃ inuidi ⁊ infidiantes vt ipsum temptarẽt. pharisei ⁊ saducei temptãtes. s. si possent eũ capere in aliquo. ⁊ rogauerũt eum vt ostenderet eis signũ de

celo. declarando. s. tempus sui aduentus ex aliquo celesti signo Ac si dicāt Si de celo remisti. pba ī hoc q̄ signa de celo oīdas. Ubi aduertendū q̄ aliq̄ scribe t pharisei. obmisso studio legis t pphetaꝝ. studebant in astrologia. vñ t vsq̄ hodie aliqui eoꝝ in hoc sunt valde curiosi. t q̄z astrologia aliqñ p̄siderationē astroꝝ volunt iudicare de inchoatione legū t sectaꝝ diuersaꝝ. ideo isti p astra volebant p̄nosticare de aduentu xp̄i. qđ erat impossibile q̄z ad talia nō se extendit virtus celi. licet se extendat ad p̄nosticandū de futura dispositione aeris vt siccitate t pluuia. t hmōi. Vel ad cognoscendū ip̄m esse xp̄m in lege p̄missum petebant de celo signū maiestatis sue. vt fulgura t pluuias vel hmōi. vel q̄ in exemplum moysi manna celitus emisso. oēm populū reficeret multo tpe. vel q̄ solem stare faceret sicut iosue. vel retrocedere sicut isaias. vel q̄ daret ignē de celo sicut helyas. Dñs vero rīdens t eos redarguens ait. Facto vespe dicitis. i. aliquid de futura tpis dispositōe p̄dicere p̄siderationem celi potestis. viz serenū erit rubicundū est enī celū. q̄z talis dispositio in vespere freq̄nter est signū serenitatis future. licet impediat q̄nq̄. t mane. s. dicere potestis. hodie tēpestas erit. rutilat enī celū q̄z hoc pt plurimū est tempestatis signum Et est rō talis. Ex signis celi in quib⁹ nō estis edocti scitis iudicare tpa. p̄nosticando de serenitate vel pluuia multomagis t scripta legis. t pphetaꝝ in qua estis edocti debetis cogitare me esse xp̄m ab eis p̄missum. Ūñ sequit arguitio eoꝝ Faciem q̄ celi. i. dispositionē aeris diudicare nostis. p̄nosticando de futuris p signa. que tamen sunt fallibilia. signa aūt tempoꝝ. s. aduentus mei a pphetis p̄dicta. a me in effectu exhibita. primus enī t secundus aduentus xp̄i sunt quasi duo tempora. non potestis scire. facultatē vobis hereſi t inuidia auferente Ex dictis enī pphetaꝝ t visis miraculis que nemo alius fecisset. saluatoris aduentū cognoscere debuerūt t iuste iudicare. q̄ ipse esset xp̄s in lege p̄missus ¶ Moraliter hic reprehendit dñs istos qui p signa apparentia in celo que sunt fallibilia de futuris iudicabant. t ex his que habebant in scripturis de xp̄o. q̄ quidē scripture sunt infallibiles iudicare nesciebant. t significabāt illos qui de factis aliorꝝ se intromittere volunt. t de pphetis discientibus in q̄b⁹ possent legere. nō iudicant. Ūñ hiero. Ubi inuenies qui irreprehensibilem vitā suā exhibere velit. vt libenter nō reprehendat alienā. tanq̄ huius mali libido mentē hoīm inuasit vt etiam qui p̄cul ab aliis vicijs recesserunt. in illud tñ quasi extraneū laqueū diabolū incidāt Istud etiam dē p̄tra illos qui soliciti sunt futura aeris vel aliaꝝ rerum qualitatem p̄siderare. t de tpe siue mortis vel futuri iudicij nolunt cogitare Sed vt dt aug. Laudabilior est animus cui nota ē infirmitas pp̄ria q̄ q̄ celorum constellationes t terraꝝ fundamenta scrutat ¶ Moraliter vesper est hominis senectus mane iuuentus. ruber est feruor caritatis. serenitas tranquillitas mentis. Quando ergo in mane iuuenturis rubet celū. signum est future tribulationis Unde in ecclesiastico Fili accedens ad seruiturem dei. sta in iusticia et timore et prepara animam tuam ad temptationem. Quandoq̄ro in sero t in fine rubet caritas signum est serenitatis future. que sequit tempestatem. Unde in thobia. Post tempestatem tranquillū facis. t in salomone. Extrema gaudij luctus occupat t econuerso. Et in iohāne. Tristicia vestra vertet⁹ in gaudiū Similiter q̄ñ est serenitas p̄speritatis in vita p̄nti signū est pene t tempestatis in vita futura. t econuerso q̄ñ est serenitas in vespere tarde. s. in vite fine. signū est serenitatis t p̄solationis vite future. Et dñs ingemiscens spū. q̄z sicut ō hominū salute letat. ita super eoꝝ volet erroribus. ait. Generatio mala quo ad moꝝ p̄uersitatem t adultera quo ad fidei violatōem. recedēs a deo ro spō so animaꝝ p̄ infidelitatem. signū querit quo ad manifestatis iudicatōem. t signū non dabit⁹ ei nisi signuz ione pphete. i. signū infirmitatis. de quo p̄s. dt. Fac mecum signū in bonū ⁊c. hoc enim est signū passionis per q̄ō oīs homo est adiutus t p̄solatus. Simile habes supra vbi plura de hac videas materia.

Et tanq̄ obstinatos relinquens phariseos t seducens quo ad coꝝpis p̄nitiam t gē effectū. t ascēdens iteꝝ nauem cum discipulis suis. abiit ab illis trans fretū. i. vltra stagnū genazareth relicto strepitu mūdano. Et cū remissent discipuli trans fretū obliti sūt panes accipe. i. fragmenta panū septem spoꝝtarū. t non habebant mīs panem vnuz. Causa aūt huius obliuionis potuit esse multiplex. Una p̄hibitionis solicitudinis de crastino. alia occursus pauperuꝝ quib⁹ reliquias dimiserunt. tercia spes ō dño. q̄z iā visis miraculis certi erant q̄ nihil eis deficeret. quarta interna dulcedo panis habentis in se oē delectamentum quem secum habebant. illo enī capti de exteriori pane non cogitabant. Ūñ beda. Unus panis quem secū habebant in naui mistice ip̄m panem vite dñm videlicet saluatorem designat. cuius amore q̄z semp intus reficiebant⁹ in corde. minus de terreno pane quo corpus pasci solet curabant. hec beda In quo ostendit⁹ in eis feruoꝝ t desiderū superne doctrine t ō temptus deliciaꝝ mundi huius. cū etiā circa vite necessaria paꝝ fuerunt studiosi. t coꝝ devotio ad p̄nitiam xp̄i. q̄z sic inseparabiliter adhrebant ei q̄ necessaria vite fuerant obliti. t q̄ modicam carnis curā habebant in reliquis necārijs. qui nec viaticū sumpserunt intentōe dñici comitatus. Unō remigi. Tanto enī amore magistri detinebant⁹. vt nec etiā ad punctū vellent ab eo recedere. Animaduertendū est ergo quantū alieni eēnt ab appetitu delitiarum. cū tam p̄uam haberent de necessarijs curam vt etiam obliti sint panes accipe. sine quib⁹ hūana fragilitas subsistere nō p̄t. hec remigi. Doceꝝ ergo discipuloꝝ exemplo t tu magis cura ō cibo mentis q̄ vētris. t magis de virtute animi q̄ viatico coꝝporis. Nam sm crisō. hoc loco virtutis possessio oēm tristiciam t solicitudinē expellit. ac leticiā t spem magnaz immittit. deoq̄ t hoīmibus acceptabiles facit. Et dixit eis iesus. Intuemini p diligentē p̄sideratōem mentis. t cauete p fidei puritatē. a fermento. id ē a coꝝruptōe t doctrina coꝝrūpente phariseoꝝ t saduceoꝝ. fermentum enim quandoq̄ pp̄ter coꝝruptōem significat doctrinā malam vt hic. qñq̄ propter calo

rem inclusum significat fermoꝝ fideivt supra ta fermento ꝛ corruptiõe herodis .s. prauis moribꝫ. Et sic hẽ triplex fermentũ Primũ saduceoꝝ qui dicũt nõ esse resurrectiõem neqꝫ angelum. neqꝫ spm. pharisæos ꝓnunt. spe presentiũ deo seruiunt. Secundũ phariseoꝝ qui decreta legis diue traditõibꝫ hoim posthonunt. legẽ predicant verbis ꝛ impugnant factis. in quoꝝ doctrina duo erant .s. puerilitas doctrine. ꝛ simulatio vite. Terciũ est herodianoꝝ. qõ est adulteriũ. homicidiũ. temeritas iurandi. simulatio religionis Primũ est erroris. scõm simulationis. terciuꝫ praui moris Primũ corrumpit rõnem. secundũ intentiõem. terciũ oꝑationem. De his tribꝫ dr apostolus. Nõ in fermento veteri quantũ ad primũ. neqꝫ in fermento nequicie quantũ ad scõm. ꝛ malicie quantum ad terciũ. Vel sm quosdã fermentũ herodis vocat etiam doctrinã corruptiuã herodianoꝝ dicentiũ herodem xpm. Isti herodiani sm eos fuerunt quidã iudei fingentes quandã sectam nouam. dicentes de herode ascalonita qꝫ erat messyas. moti falso intellectu illius qõd dr in genesi. non auferet sceptrum de iuda ꝛc. Vbi dr qꝫ ablatio regni a tribu iude. erat signũ aduentus messie Iste aũt herodes obtinuit regnũ illud. cũ tũ alienigena. qr pater eius fuit ydumeus. ꝛ qr messyã ꝓmissum intelligebãt illi regnãte ryaliter. nec videbãt alium tũc regnare in iudea nisi herodẽ. iõ direrũt eũ esse messyã. cuꝫ tũ ꝓphetia Jacob ꝓdicta. esset sm veritatẽ de xpo ex tribu herodis nato intelligenda. Ab his ergo oĩbꝫ monet discipulos cauere. ne in his ꝟsentiant. vel hec in eis approbando vel in his eos imitando. Nõ enĩ viuendũ est in fermento veteri q̃ntũ ad puersaꝫ doctrinã. neqꝫ in fermẽto malicie q̃ntũ ad morũ prauitatẽ. ꝛ neq̃tie q̃ntũ ad simulatã iusticiã. sed in azimis sinceritatis quo ad vitã ꝛ intentiõem. ꝛ veritatis quo ad doctrinã. Et illi .s. discipuli dictum dñi intelligentes de pane fermentato ꝛ materiali. cogitabant intra se dicentes quodã occulto murmure. qr hoc ideo dicit. qr panes non accepimus. non vult qõd de pane pharisæoruꝫ fermentato accipiamus Putabãt enĩ se eẽ tacite notatos de panũ obliuiõe. ꝛ qꝫ ad hãm de pane fermẽtato loqueret. ne ab eis acciperent. eo qꝫ panes secũ nõ accepissent. Errabant apli in duobus quia ꝛ de panũ defectu dubitabãt eo qõd panes nõ attulerant. ꝛ quia verbũ domini de fermẽto ad litterã capiebant. Primo ergo arguuntur de primo. .s. qꝫ timebant panis defectum materialis. Sciens enĩ ihc suis cogitatiões eorum tangꝫ deus. arguit eos de fidei modicitate. quia eo ꝓsente ꝛ cum eo timebant posse egere dicẽs. Quid cogitatis modice fidei. qr panes nõ habetis. ꝛ me dixisse de panibꝫ terremis de quibꝫ dubitare nõ debueretis. Sanẽ vite q̃ est causa omniũ panũ secũ habebãt. ꝛ ideo de panum defectu dubitare non debebant. Hocaũt sm crisẽ. dominus facit. vt solicitudinem escarũ ab eis abiciat. Quasi diceret. Ex factis meis ꝓcedentibus ꝛ doctrina deberis sic esse illuminari. qꝫ verbũ meuꝫ intelligeretis nõ de pane materiali. quia de hoc possum vobis sufficienter ꝓuidere. Nõ ꝓbat duplici exẽplo. in quo magnã mꝫtitudinẽ fariauit ꝓpio cibo. Vnõ sub dit. Nondũ intelligitis .s. misterium. Nam si ꝓpanes intelligitur doctrina sana. necessario ꝑfermentũ intelligitur corrupta. neqꝫ recordamini .s. vtutis in multiplicatiõe panũ. vnde sequitur quiqꝫ panũ scꝫ distributoꝝ in quinqꝫ milia hoĩm ꝛ quot cophinos sumpsistis de reliquo. neqꝫ septẽ panũ .s. distributoꝝ in quatuoꝝ milia hominum. ꝛ quot sportas sumpsistis fragmentoꝝ. Reducit eos ad memoriã miraculoꝝ de quinqꝫ ꝛ septem panibꝫ. vt cõfidant qꝫ ipse pascet eos qui pauit turbas. Quasi diceret. Nõ estis vobis timendũ. cũ de tam paucis panibꝫ tantas feci abundare reliquias. Vnõ crisẽ. Per hoc in memoriã eius reducit ea que preterierũt. ꝛ ad tuta attentiores facit. Deinde arguũtur de secũdo. .s. qꝫ habebãt defectũ intellectus spũalis. cũ dr. Quare nõ intelligitis .s. quia nõ de pane dixi vobis Qua si diceret. Nõ est vobis dubitandũ de pane materiali quia ita possum eũ multiplicare sicut vidistis. nec de illo ego solicitor nec loquor vobis. iõ potius de alio pane ꝛ fermẽto intelligere debuistis .s. doctrine puerse. que mor fermẽti severi panis substantiã simulat habere. sed reuera totã substantiã eius cui admiscet corrumpit. ꝛ ad saporẽ suũ trahit. Hoc est de quo aplus dicit. Modicũ fermentũ totam massam corrumpit. Ab isto ergo sicut a nocuo cibo summe est cauendũ. Vñ ambro. Cibus corporalis nocuus cũ magna solicitudine cauet. quãtomagis spũalis Tũc intellexerũt. quia nõ dixit cauendũ a fermẽto panũ .s. materialium. sed a doctrina phariseoꝝ ꝛ saduceoꝝ. que ratione predicta vocatur fermẽtum.

Et venerũt bethsaidam vbi cecũ ei adducunt. rogantes vt illũ tangeret ꝛ firmiter credẽtes qꝫ ad tactũ eius sanus fieret. Et apprehensa manu eius. eduxit eũ extra vicũ. i. extra ciuitatẽ ꝛ tumultũ malorũ Et expuens in oculos eius impositis manibus suis oculos. interrogauit eũ si quid videret. Et aspiciens .i. aspicere incipiens. ait. video homines velut arbores ambulãtes. Nõ enĩ distinguere poterat liniamẽta humanoꝝ corporũ. videbat obscure corpora eorum moueri de loco ad locũ. ꝛ postea ꝑfecte illuminauit eũ. Nam iterũ manus sup oculos eius imposuit ꝛ clare omia vidit Per hoc arguit ignorantia discipulorũ facto. qꝫ ipsis ꝓsentibus illuminauit cecũ primo imperfecte. ꝛ postea ꝑfecte. Certuꝫ est enim qꝫ xpus poterat eum statim ꝑfecte illuminare. sed ꝓ talem modũ voluit facere. vt designaret discipulos adhuc in parte obscuratos caligine ignorãtie. ꝛ ad clare intelligendũ indigere maiori illuminatione. Vñ ꝛ post resurrectionẽ suã aperuit illis sensum. vt intelligerent scripturas. Alii dicũt illuminationeꝝ huius cecꝫ successiue factã. ꝓpter prauitatẽ fidei huius cecꝫ ꝛ offerentiũ ipm xpo. ꝛ potest esse qꝫ ista cã ꝛ predicta ꝯcurrerũt ad istũ effectũ in ipo. Per hoc etiã signat qꝫ dñs aliquando dat suam gr̃az augmẽtando ꝓius datam. Et mittẽs illũ in domũ suã iussit vt nemini diceret ad vanitatis iactantiã. vt mundi gloriã nos doceret fugere. sed tamen dicere poterat ꝛ debuit ad predicatiõnẽ laudis divine. Hoc nõ dũ intelligunt. qui omnia opa sua vt ab hoĩbus videantur. faciũt. De quibus dominus ait. receperũt

Rubrice capitulorū pri me partis in vitam iesu

mercedem suaz. Ne ergo hic recipias mercedem t recipiēdo ꝓdas eternā. viciositatē tuā potius enerta q̄ virtutē. exemplo apostoli dicentis. q̄ fui blasphemus t psecutus sum ecclām dei. Uñ aug. Uis virtutes tuas augeri, pdere noli. fuge videri q̄ ē merearis. Quod manifestando potes amittere. tacēdo custodi Ubi beda. Cuncti qui a dño curant languores spiritualiū sunt signa languor. quibz aīa p peccatū eterne morti propinquat. Sicut enī in surdo t muto a domino sanato sanatio mentis insinuat eorum qui neq̄ audire verbum dei neq̄ loqui nouerant. t mox in refectione turbe esurientis que dominū secuta fuerat. suauitas figurat illa. qua diligentium se t querentiuz solet corda nutrire. ita t in hoc ceco paulatim curato a dño. illuminatō designat cordiū stultor ac longe a via veritatis aberrantium. Rogabāt aūt eum vt illum tangeret. scientes quia tactus dñi sicut lepr̄osum mundare. ita etiā cecum illuminare valeret. Tangimus autem dominum nos. cum ei fide integra t sincera adhęremus. tangit nos. cū mētem nostraz afflatu sui spiritus illustrat. atq̄ ad cognitionem nos propr̄ie infirmitatis. studium q̄ bone actionis accendit. Apprehendit manum cecivt eum ad executionem bone operationis confortet. Eduxit extra vicum vt a vita vulgari segregatus voluntatē sui conditoris qua illuminari mereret. liberius sedulo corde seruaret. Quisquis enim lumen eternitatis videre desiderat. non exempla turbarum. sed ducatum necesse est semper sui redemptoris sequat. Ideo autem cecū hunc paulatim t non repente curat. quem mox vno verbo. si vellet poterat curare vt magnitudinē humane cecitatis ostenderet. que quasi predecentum. t per quosdam profectum gradus. ad lucem diuine visionis solet peruenire. Sputum quippe ab intus de capite domini procedit. manus vero sunt membra corporis exterius posita. Expuēs ergo in oculos ceci. dominus imponit manus suas vt videat. quia cecitatem generis humani. t per invisibilia diuine pietatis dona. t p exhibita forris sacramenta assumpte humanitatis absterfit. q̄ aūt eū in domum ire p̄cepit. mistice ammonet omnes. qui cogitatione veritatis illustrant vt ad cor suū redeāt t quantum sibi donatum sit. solicita mente perpendant. donatis collatisq̄ sibi beneficijs digna operū execution rñdeant. q̄ vo eum sicut t multos alios quos sanauit. sanationē suam silentio tegere iubet. exemplum suis tribuit. ne de his que faciunt miracdis. fauorē vulgi requirant. sz diuinis tm aspectibz vbi t merces restat. sint placere ꝓtenti. Hec beda.

O Domine iesu xp̄e. fac mecū signū in bonō firmitatis t passiōis tue in bonū vt inde p te me adiutū gaudeā t ꝓsolatū. O pie mis vide da mihi sp̄z tuo amore refici vt minus soliciter de pane vel quocūq̄z solatio tpali. Da mihi vt a fermēto puerse doctrine ac simulate iusticie t actioīs prave caueā. t in his nec actiue nec passiue te offendaz. O splendor p̄ne glie. illumia cor meū luce tue gē diuine. meq̄z de oīb errorib t laqueis erue. ac dirige in via vitatis t iusticie. ac salutis eterne Amen.

Laus enī in diuinis.

Incipiunt Rubrice capitulorū prime partis in Vitam ihesu.

De diuina t eterna xp̄i generatōne Ca.j
De remedio saluationis humani generis t natiuitate gloriose virginis marie Ca.ij.
De despōnsatione marie virginis Capitu.iij.
De ꝯceptione Johannis baptiste Capi.iiij
De ꝯceptione saluatoris nostri ihesu xp̄i Ca.v.
De natiuitate t circūcisione p̄curatoris dñi Ca.vj
De genealogia saluatoris nostri ihesu xp̄i Ca.vij
De eo q̄ ioseph voluit occulte dimittere mariā C.viij
De natiuitate saluatoris nostri ihesu xp̄i Cap̄.ix
De circūcisione domini nostri ihesu xp̄i Ca.x.
De epiphania domini Capi.xj
De p̄sentatione domini in templum Ca.xij.
De fuga domini in egiptū t nece puerorū Ca.xiij
De reditu ex egipto. t initio penitentie beati Johānis Capitulum.xiiij.
De eo q̄ puer Ihesus remansit in ihrusalem t inuentus est in templo. Capitulum.xv.
Facta xp̄i a.xij. annovsq̄ ad.xxx. Capi.xvj.
De officio t vita Johannis baptiste Ca.xvij.
Johannes a deo missus. venit ad baptizandi officium. Capitulum.xviij.
Johannes ꝓfessus est se non esse xp̄m sed eius p̄cursorem t nuncium Capitulum.xix.
De penitentia facienda t eius qualitatibz Ca.xx
De baptismo dñi t paterna reuelatōe Capi.xxj.
De ieiunio t temptationibz domini Capi.xxij
Testimonium iohannis baptiste de christo agno dei Capitulum xxiij.
De prima discipulorum christi vocatione t eius p̄dicatione Capitulum.xxiiij.
De mutatōe aque in vinū in nuptijs Capi.xxv.
De prima electione vendentium de templo. t de nichodemo. Capitulum.xxvj.
De incarnatōe iohannis baptiste. Capitu.xxvij
De initio publice predicatōis Jesu xp̄i Ca.xxviij
De scōa t tercia vocatōe discipulorū. Capi.xxix.
Epilogus vocationum discipulorum t de diligētia xp̄i ad predicandum Capitulum.xxx
De vocatione matthei t eius ꝯuiuio Capi.xxxj
De electione.xij. apostolorū. Capitulū.xxxij.
De sermone domini in monte t octo beatitudinibz. Capitulum xxxiij.
Quomō prelati debent lucere opere t sermone. t q̄ xp̄s legem non soluit sed adimplet Ca.xxxiij.
De patientia t largitate circa proximos habenda. Capitulum xxxv.
De laude laude humana in bonis operibus nō querenda Capitulum.xxxvj.
De orationis dñice intellectu t effectu Ca.xxxvij.
De nō thesaurisando in terra sz in celo. Ca.xxxviij
De misericordia facienda t non indicando ac fiducia orationis Capitulum.xxxix.